

Gfv.IV.30.086/2012/4.szám

A Kúria a dr. Kiss Daisy és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a .. által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 63.P.23.594/2009. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.774/2011/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 27. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

*í t é l e t e t :*

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

*I n d o k o l á s*

A jogerős ítélet a felperes keresetét elutasította és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a felek között 1997. augusztus 26-án devizaszámla szerződés jött létre, amely mellett ugyanezen szerződés keretében forintszámla is megnyitásra került. A felperes 2005. augusztus 22-én un. lakossági .. szolgáltatást igényelt, amelyet un. „aktív” szolgáltatáscsomagban vett igénybe. Ezt a szolgáltatást a felperes három, az alperesnél vezetett számla tekintetében rendelte meg. A szerződés megkötésével egyidejűleg átvette az alperestől a rendszer használatához kapcsolódó kezdeti bejelentkezési jelszót tartalmazó borítékot, valamint a felhasználói azonosítót. A felperes ezt a szolgáltatást 2005-ben nem aktiválta, a rendszer használatához

2006. októberében kért ismételten bejelentkezési jelszót. A felperes az alperestől megkapott felhasználói jelszót és bejelentkezési jelszót és a tranzakciókhoz szükséges PIN kódot otthonában tartotta, a felhasználói azonosítót és a bejelentkezési jelszót a férjével megismertette. A felperes 2006. november 11-én, otthoni számítógépéről átutalást indított. Ezen alkalommal az alperes által küldött e-mail visszaigazolást megkapta. A felperes ezt a rendszert leginkább egyenlegének ellenőrzésére használta.

2006. december 11-én 22 óra 40 perckor a felperes azonosító kódjának és jelszavának használatával ismeretlen személy belépett az alperes által üzemeltetett .. rendszerbe és megtekintette a felperes számláinak egyenlegét. Egy nappal később, 9 óra 23 perckor az ismeretlen használó belépett a rendszerbe, majd 4 perccel később kikapcsolta az e-mail küldési funkciót; átutalást kezdeményezett a felperes számlájának a terhére és 2.240.000 forintot utalt át a rendszeren keresztül a felperes forintszámlájáról a .. számlájára. Ezt követően az ismeretlen belépő ellenőrizte a megbízás teljesítését, majd megváltoztatta a belépési jelszót és ellenőrizte a számlákat. Ezt követően, 2006. december 13-án 23 óra 52 perckor a felperes felhasználói kódjának és belépési jelszavának használatával az ismeretlen személy ismételten belépett a .. rendszerbe és megtekintette a felperes által lekötött betéteket. December 14-én 0 óra 01 perckor a felperes devizaszámláján euróban vezetett összeg lekötését ismeretlen használó megszüntette, majd 0 óra 24 perckor módosította az aláírási jelszót. Ezt követően 0 óra 25 perckor lekérdezéseket hajtott végre a .. rendszerben. 2006. december 15-én 11 óra 34 perckor ismeretlen felhasználó a felperes azonosító kódjának és megváltoztatott jelszavának használatával belépett a .. rendszerbe, majd 11 óra 43 perckor átutalási tranzakciót kezdeményezett a felperes számlájának terhére és megbízást adott 11.500 euró átutalására az .. számlájára. Az ismeretlen felhasználó 2006. december 18-án és december 20-án belépett a .. rendszerbe és a felperes számláit megtekintette, utóbbi alkalommal pedig módosította a felperes belépési és aláírási jelszavát.

A felperes részére 2006. december 28-án kézbesítették az alperesnél vezetett forint- és devizaszámlájára vonatkozó bankszámlakivonatokat. A felperes ezekből értesült az általa korábban nem ismert átutalásokról. A forintszámlához kapcsolódóan 40 forint jutalék, a devizaszámlához kapcsolódóan pedig 23 euró jutalék, valamint 19 euró külföldi bankkötség is megterhelte a felperes számláit. A felperes 2006. december 30-án bejelentést tett az alperesnek arról, hogy általa ismeretlen átutalásokat észlelt a számlákon. Ezt a bejelentést a felperes telefonon és faxon is megtette, majd 2007. január 2-án személyesen is eljárta az alperesnél. A felperes 2007. január 3-án büntetőeljárást kezdeményezett az átutalások miatt ismeretlen tettessel szemben. A

felperes kárigényét jogi képviselője útján 2007. január 23-án jelentette be az alperes felé. Az alperes arra az álláspontra helyezkedett, hogy teljes mértékben a szerződésnek megfelelően járt el, ezért a felperes kártérítési igényét nem ismerte el, a keletkezett kárt nem térítette meg. A felperes ezt követően keresetet terjesztett elő.

A felperes keresetében elsődlegesen azért kérte kötelezni az alperest 2.240.000 forint, valamint 11.542 euró megfizetésére, mert a pénzforgalomról és a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus fizetési eszközökről szóló 232/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) 17. § (1) és (2) bekezdése alapján a felelősséget az alperes köteles viselni a bekövetkezett helyzetért. A felperes előadta, hogy a .. rendszeren az e-mail küldési funkció jogsértő módon került kiiktatásra, ezzel az alperes megszegte a felek között létrejött szerződést. A felperes a R. 17. § (2) bekezdésének értelmezésével azt az álláspontot foglalta el, hogy a keletkezett kárt az alperes köteles viselni, mert a felperes nem tudta igazolni azt, hogy a kár a birtokos (felperes) szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása folytán következett be. Abból a tényből, hogy a belépés a felperes jelszavának és azonosítóinak felhasználásával történt, nem vonható le az a következtetés, hogy a felperes szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása vezetett a kár bekövetkezéséhez. Előadta azt is, hogy a rendszer nem volt biztonságos, és a rendszernek a káresemény időpontjában fennálló tulajdonságai önmagukban is megalapozzák azt, hogy az alperes a felelősségét nem mentheti ki. A felperes másodlagos kereseti kérelmét arra alapozta, hogy az elektronikus számlakezelési rendszer fenntartása olyan jellegű tevékenység, amely veszélyes üzemi tevékenységnek minősül (Ptk. 345. §), figyelemmel arra, hogy az ilyen tevékenység egyik fő ismérve, hogy csekély hiba is aránytalanul súlyos károkat eredményezhet. A tevékenység veszélyes üzemi jellegéből pedig az következik, hogy az alperes csak akkor mentesülhet a felelősség alól, ha kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenységi körén kívül esik. Harmadlagos kereseti kérelmében a felperes a Ptk. 318. és 339. §-ai alapján terjesztette elő ugyanazon kártérítési igényét. Ebben a felperes kifejtette: az alperes felróható magatartást tanúsított akkor, amikor az elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos kommunikációs csatorna módosítását a perbeli módon lehetővé tette, megszegte a felek közötti szerződést. Egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy a kommunikációs csatorna változtatásának kezdeményezésére és annak alperes általi elfogadására és végrehajtására szerződésszerűen csak a .. rendszeren keresztül volt mód, ezekre pedig a felperes kezdeményezésére nem került sor. A felperes azt is szerződésszegésnek minősítette, hogy az alperes lehetővé tette a kontroll nélküli átutalást, ezzel nem megfelelően járt el a szerződés teljesítése során. Hivatkozott ebben a körben a Ptk-nak a

szerződés értelmezésére vonatkozó rendelkezéseire (Ptk. 207. §), valamint arra, hogy a szerződés fogyasztói szerződésnek minősült, a szerződés un. kondíciós listája pedig általános szerződési feltételnek. Ha annak tartalma egyértelműen nem állapítható meg, akkor a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve fogyasztó számára a kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. Hivatkozott arra is, hogy a tranzakciók megtörténtéről értesítő e-mail nem kizárólag az ügyfél rendelkezése alatt álló számítógépen történő elolvasása lényegesen kisebb kockázattal jár, mint az e-mail küldési funkció kikapcsolása, ez utóbbi esetben ugyanis az ügyfélnek a tranzakcióról történő valós idejű értesítése marad el. Előadta: a rendszer biztonságos üzemeltetése érdekében nem indokolt, hogy a megadott e-mail cím módosítását kizárólag a .. rendszeren keresztül, ügyintéző segítségének igénybevételével legyen lehetséges elvégezni, míg az e-mail küldési funkció a .. felületen kikapcsolható. A felperes előadta: a maga részéről a kárenyhítés körében megfelelően járt el. Haladéktalanul, az észlelést követően eljárta az alperesnél, ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett, a büntetőeljárás során a hatóságokkal együttműködött. A felperes jogi képviselő útján megkereste az átutalásokkal kedvezményezett gazdasági társaságokat, hogy a részükre az ő számlájáról átutalt összegeket fizessék vissza, a jelzett társaságok azonban erre a felhívásra nem reagáltak. A büntetőeljárás során az elkövető(k) személyét nem sikerült felderíteni, csupán arra derült fény, hogy az átutalásokat un. internet kávézókból kezdeményezték.

Az alperes valamennyi jogcímen a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az első vitatott tranzakció tekintetében hibátlanul megadott ügyfél-azonosító, belépési jelszó és aláírási jelszó alkalmazásával hajtották végre a megbízást, ugyanezeket a jelszavakat a felperes maga is használta a sajátjának elismert, 2006. november 11-ei átutalási megbízás során. A felperes által el nem ismert további vitatott tranzakció, illetve belépések során is ugyanezzel az ügyfél azonosítóval, belépési jelszóval és aláírási jelszóval ellátott megbízások szerepeltek, később pedig az ezen tranzakciók alatt módosított aláírási jelszót használta fel a kezdeményező fél. Az alperes álláspontja az volt, hogy vagy maga a felperes adta a vitatott átutalási megbízásokat, vagy olyan .. használó végezte az átutalást, akinek a felperes kifejezetten átadta vagy hozzáférhetővé tette mindhárom azonosítót. Az alperes állította: valamennyi megbízás teljesítése szerződésszerű volt, minden esetben valamennyi biztonsági követelményt megtartottak. Kiemelte: a felperes szerződésszegést követett el akkor, amikor férjével megismertette az azonosítókat. Azt is elismerte a felperes, hogy férje több esetben használta az ügyfél azonosítót és a felhasználói jelszót. A felperes nem bizonyította azt, hogy a vitatott tranzakciók nem a felperes tudtával, illetve hozzájárulásával történtek meg. Az e-mail küldési funkció kikapcsolásával kapcsolatban előadta, hogy a .. szolgáltatást nem

csupán hármass védelmet jelentő kódrendszer biztosította, hanem az e-mail értesítés rendje is. Kifejtette: a .. rendszerben a használó ügyfelek döntenek arról, hogy kérnek-e visszaigazolást elektronikus levélben vagy sem. Ennek értelmében a .. szolgáltatást aktuálisan használó dönthet arról, hogy valamely e-mail címre kér-e értesítést vagy sem. Állította, hogy az email küldési funkció kikapcsolását kizárólag a használó tudja elvégezni, még pedig hibátlan ügyfél-azonosító és belépési jelszó megadását követően. Az alperes előadta: az adott szolgáltatás (..) igénybevételekor az ügyfél részletes tájékoztatást kapott a rendszer működéséről és használatáról, és erre nézve az alperes külön üzletszabályzattal rendelkezik, amely részletesen tartalmazza a használat módját és feltételeit, a szolgáltatás tartalmát pedig az un. kondíciós lista sorolja fel, amely a szerződés elválaszthatatlan része. A másodlagos kereseti kérelem tekintetében előadta, hogy a .. szolgáltatás nem tekinthető fokozott veszéllyel járó tevékenységnek. A harmadlagos kereseti kérelem tekintetében előadta: nem követett el szerződésszegést, ezért kárfelelőssége a Ptk. 318. és 339. §-ai alapján nem állapítható meg, mert nem tanúsított jogellenes, felróható magatartást, szemben a felperes felróható magatartásával. Az e-mail küldési funkció tekintetében külön előadta, hogy az alapvetően nem biztonsági, hanem kényelmi céllal került bevezetésre.

Az első fokú ítélet a felperes keresetét mindhárom jogcímen elutasította. Megállapította: a peres felek között nem vitatottan a Ptk. 529. § (1) bekezdése szerinti érvényes bankszámla szerződés jött létre. A R. szabályainak részletes elemzésével megállapította: a rendelkezési jog illetéktelen gyakorlásáért a hitelintézet csak akkor tehető felelőssé, ha azt a tőle elvárható gondosság mellett fel kellett volna ismernie, illetve birtokos ezt irányában bejelentette (R. 5. § (8) bekezdés, 14. § (2) bekezdése). Ismertette, hogy a birtokos bejelentése megtételét megelőzően bekövetkezett kárt a birtokos, a bejelentés megtételét követően keletkezett kárt pedig a kibocsátó viseli. A kibocsátó mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kár a birtokos szándékosan vagy súlyos gondatlansággal okozott szerződésszegése folytán következett be. Ha a kár nem a birtokos szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása folytán következett be, a birtokos a bejelentés megtételét megelőzően bekövetkezett kárt legfeljebb 45.000 forintos mértékig viseli. (R. 14. § (2) bekezdés 17. § (1) és (2) bekezdés) Az első fokú ítélet részletesen ismertette az alperes üzletszabályzatának vonatkozó rendelkezéseit, amelyek egyben a felek szerződésének tartalmát is jelentették.

Az első fokú ítélet egyértelműen megállapította, hogy a felperes bejelentésére az alperes felé az ismeretlen felhasználó által kezdeményezett átutalásokat követően került sor. Nem vitatott tény volt az, hogy a rendszerhasználattal szükséges felhasználói kódot

és bejelentkezési jelszót a felperes harmadik személy, vagyis a házastársa tudomására hozta. Az első fokú ítélet ismerte a tanú vallomását, aki az alperes biztonsági vezetője volt. Ő előadta, hogy az ismeretlennek tulajdonított első belépés esetén azokat a jelszavakat használták, amelyeket a felperes is használt a 2006. november 11-ei, általa elismerten történt bejelentkezése során. Előadta: az átutalási megbízás során a felhasználó azonosítására a pénzügyi intézet szerződés szerűen járt el, mert a használt, aki mindhárom jelszó birtokában volt, a rendszer által felismert jelszavakkal azonosította. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az átutalások teljesítése során az alperes a tőle elvárható gondosságot tanúsította. Önmagában nem tette jogosulatlaná az átutalási megbízásokat és azok teljesítését az sem, hogy azokat egy internetes kávézóból kezdeményezték, ez nem tekinthető rendkívüli körülménynek. Az első fokú ítélet a bizonyítatlanságot a felperes terhére értékelte, miként azt is, hogy a felperes szerződésszegést követett el és súlyosan gondatlanul járt el, akkor, amikor az azonosításhoz szükséges jelszavakat harmadik személlyel megismertette, illetve a kódok megismerését azáltal, hogy noteszában tárolta, megismerhetővé tette.

A másodlagos kereseti kérelem kapcsán az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes által folytatott számítógépes banki tevékenység, az elektronikus számlakezelési rendszer fenntartása nem minősül a Ptk. szerinti fokozott veszéllyel járó tevékenységnek. Kifejtette: a Ptk. a veszélyes üzem fogalmát nem határozza meg, de a kialakult bírói gyakorlat a személy- és vagyonbiztonságot fizikai valóságával veszélyeztető tevékenységet tekint fokozott veszéllyel járó tevékenységnek. A fokozott veszéllyel járó tevékenység ismérveként azt rögzítette, hogy olyan tevékenység minősülhet annak, amelynél csekély hiba aránytalanul súlyos károkat eredményez. Önmagában az, hogy az elektronikus rendszer fenntartása és működtetése összetett, bonyolult és fokozott körülményeket igényel, továbbá hibajelenségek bekövetkezését hordozhatja magában, nem jelenti egyben azt, hogy fokozottan veszélyesnek lenne minősíthető. Bankszámlához való hozzáférés internetes lehetősége, a személyes eljárás és az aláírás-használat mellőzése miatt hordozhat fokozott kockázatot. Az alperes által alkalmazott három kódos rendszer ugyanakkor az ellenőrzés szempontjából arányosan megfelelő volt.

A harmadlagos kereseti kérelem tekintetében kifejtette : a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes jogellenes és felróható magatartásával összefüggésben kára keletkezett. Ilyen felróható magatartást az elsőfokú bíróság az alperes magatartásában nem észlelt, ebben a körben visszautalt az elsőfokú kereseti kérelem kapcsán tett megállapításaira. Ismételten kiemelte azt, hogy az ismeretlen felhasználó az átutalási megbízásokat a felperes

által megelőzőleg használt azonosító kódok felhasználásával adta, így az alperes teljesítése szerződésszerű volt. Az első fokon eljáró bíróság nem osztotta a felperes azon állítását, hogy az alperesnek az átutalások jogosulatlanságára kellett volna következtetnie abból, hogy az átutalt összegek a limithez közeli összegek voltak, illetve, hogy nem a szokásos lakossági számlavezetési módon valósultak meg a tranzakciók. Önmagában az ügyfél aktivitása még nem gyanúra okot adó körülmény, ahhoz un. hibaüzenet nem társul, márpedig ilyen a jelen esetben nem következett be. Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy önmagában az sem volt jogellenes, hogy a rendszer lehetőséget biztosított az e-mail küldési funkciók ki- és bekapcsolására, ugyanis ehhez is csak két azonosító kód ismeretében volt mód. Ez elegendő biztosítékul szolgált arra, hogy azt csak a kódok ismerője, a jogosult felhasználó tehesse meg.

Az első fokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az első fokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát, másodlagosan az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta: az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a bizonyítási teher fogalmát az adott esetben. Kiemelte: a vonatkozó jogszabály értelmében a kibocsátó viseli a keletkezett kárt, amely a bejelentés előtt keletkezett, a kárt nem a birtokos szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása okozta. A felperes előadta, hogy sem szándékosan, sem súlyosan gondatlanul nem okozott kárt, harmadik személynek az un. aláírási jelszót nem adta meg, házastársának is csupán diktálta a további két jelszót és nem ezen magatartásával okozati összefüggésben keletkezett a kár. A felperes fellebbezésében fenntartotta a másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmében foglaltakat is, a kérdéses tevékenységet veszélyes üzemi tevékenységnek minősítette, illetve előadta, hogy az alperes a szerződésszegésre vonatkozó általános szabályok szerint is helytállni köteles a keletkezett kárért. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, azonban az elsőfokú bíróság döntésének indokolását kiegészítette, illetve módosította. Megállapította: a veszélyes üzem működéséből eredő kár megtérítésére irányuló szabályok szerződésen kívüli károkozás esetén alkalmazhatók, a felek között azonban nem vitásan szerződéses jogviszony állt fenn, ezért a felperes ellene megalapozatlanul hivatkozott a Ptk. 345. §-ára. A R. 17. § (5) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy a bankszámla vezetésével összefüggésben a kibocsátó és a birtokos közötti jogviszonyban felmerülő azokra a felelősségi kérdésekre, amelyek nem az elektronikus fizetési eszköz harmadik személy által történt jogosulatlan használatával kapcsolatosak, a polgári jog általános

szabályai az irányadók. Ehhez képest pedig - mivel a jelen perben a kereset szerint éppen elektronikus fizetési eszköz jogosulatlan igénybe vételére került sor - az elsődlegesen megjelölt jogszabály tehát a Kormányrendelet speciális szabályai alapján kell a követelést elbírálni, így nem alkalmazhatóak a Ptk. 318. és 339. §-ában foglalt szabályok sem. A jogerős ítélet kifejtette: nem fogadható el a felperes azon álláspontja, hogy a Kormányrendelet 17. § (1) és (2) bekezdése alapján a kibocsátó a birtokost ért kárért objektív felelősség terhelné. A rendelet alapján ugyanis a kárfelelősség fennállásának megállapításához szerződésszegés szükséges. Megállapította: az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta ezt a kérdést a (R.) 5. § (8) bekezdése alkalmazásával, vagyis a hitelintézet rendelkezési jog illetéktelen gyakorlásáért csak akkor tehető felelőssé, ha azt tőle elvárható gondosság mellett fel kellett volna ismernie, illetve arról a (R.) 14. § (2) bekezdés szerinti bejelentés alapján tudnia kellett volna. A jelen esetben a felperest a kár a bejelentést megelőzően érte, tehát azt kellett vizsgálni, hogy az alperesi hitelintézet a tőle elvárható gondosság mellett felismerhette-e a rendelkezési jog illetéktelen gyakorlását. A jogerős ítélet megállapította: az alperes akkor jár el jogszerűen, ha az azonosítás során a rá irányadó jogszabályokat és az üzletszabályzatban rögzített előírásokat megtartja. Az üzletszabályzat 5.1.8 pontja értelmében az elektronikus úton adott megbízást akkor kell az ügyféltől származónak tekinteni, ha az megfelel az adott jogviszonyban irányadó egyedi ügyfél-azonosítási eljárásnak és a bank más azonosító intézkedést nem végez. Ugyancsak az üzletszabályzat ezen pontja rögzíti azt is, hogy az elektronikus úton adott megbízások teljesítéséből fakadó károk kizárólagosan terhelik az ügyfelet, ha a bank a megbízásban foglaltaknak megfelelően járt el. Az alperes az ügyfél-azonosítás során a tőle elvárható gondossággal járt el. A .. szolgáltatás útján történő átutaláshoz szükséges három azonosítót kellett ellenőrizni, amelyek a jelen esetben megfeleltek a felperes (jogosult birtokos) rendelkezésére álló azonosítóknak. Az adott ügyfél-azonosítóval, valamint bejelentkezési és aláírási jelszóval a banki műveleteket végre lehetett, illetőleg végre kellett hajtani, mert azok az ügyféltől származónak voltak tekinthetők. Azt is megállapította a jogerős ítélet, hogy az alperesnek nem volt kötelezettsége vizsgálni az e-mail küldési funkció kikapcsolását, tekintettel arra, hogy a kondíciós lista alapján csak a .. szolgáltatás igénybevétele során történhetett kizárólag az ügyintézőn keresztül ezen funkció kikapcsolása, de ez nem zárta ki azt, hogy a .. szolgáltatás keretén belül a funkció kikapcsolható legyen. A jogerős ítélet összességében megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani azt, hogy az alperes nem tanúsította a tőle elvárható gondosságot az átutalás teljesítése során és szerződésszegést követett volna el.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati

kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és a keresetnek megfelelő ítélet meghozatalát kérte Másodlagosan azt igényelte, hogy a jogerős ítéletet a Kúria helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa. Kérelmében előadta, hogy az alperes felelőssége a Kormányrendelet alapján is fennáll, mert nem járt el megfelelően az átutalási, illetve betét-feltörési tranzakciók vizsgálatakor. A rendelkezési jog illetéktelen gyakorlását a tőle elvárható gondosság mellett fel kellett volna ismernie, valamint a felperes bejelentése alapján a rendelkezési jog illetéktelen gyakorlásáról tudnia kellett. Előadta: az alperes nem vizsgálta azokat a gyanút keltő körülményeket, amelyek szerint az értesítő e-mail funkció közvetlenül az adott tranzakciókat megelőzően került kikapcsolásra, illetve a tranzakciókat követően haladéktalanul visszakapcsolásra került. Feltűnőek, illetve gyanút keltőek továbbá a felperes álláspontja szerint azok a tények, hogy egy évek óta folyamatosan lekötött betét ilyen módon került felbontásra, konvertálásra és átutalásra, és hogy a végrehajtott tranzakciók nem a szokásos lakossági számlavezetési körben és közel a felperes által jóváhagyott limit összegében valósultak meg. A felperes szerint az alperes ebben a körben akkor járt volna el a tőle elvárható gondossággal, ha megfelelő számítástechnikai algoritmussal nyomon követte volna a tranzakciókat és a szokásostól eltérő műveletek elintézéséhez ügyintéző igénybevételeét teszi kötelezővé, vagy más biztonsági előírást alkalmaz. A felperes hivatkozott arra is, hogy a jogerős ítélet megállapításával szemben a felperes esetében több esetben is hibaüzenetet generált a rendszer, ráadásul hibás felhasználó azonosító vagy jelszó megadására tekintettel. A felperes fenntartotta azon álláspontját is, hogy fokozott jelentősége van az e-mail küldési funkció fenntartásának, illetve módosításának, mert ennek a funkciónak igenis biztonsági szerepe van. Ezen funkció kikapcsolására a felperes értelmezése szerint kizárólag a .. rendszer használatával és az ügyintéző segítségének igénybevételeével kerülhetett volna sor. A felperes fenntartotta azon álláspontját is, hogy a kérdéses tevékenység jogilag veszélyes üzemi tevékenységnek minősül. A felperes előadta: a veszélyes üzem szabályainak alkalmazása nem csak szerződésen kívül okozott kár esetében lehetséges, hanem az alperes szerződésszegésére figyelemmel is alkalmazható és alkalmazandó. Ilyen tevékenységek körében a jogszabály nem tartalmaz taxatív felsorolást, veszélyes üzemi tevékenység meghatározását a jogelmélet és a bírói gyakorlat formálja. A felperes szerint az elektronikus számlakezelési rendszer fenntartása - különös figyelemmel arra, hogy a pénzüintézetek idegen pénzeszközöket kezelnek - , olyan tevékenység, amely az un. veszélyes üzemi tevékenységek közé sorolható. Ezen felelősség folytán pedig a pénzüintézet a felelősség alól kizárólag abban az esetben mentesül, ha kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel

járó tevékenység körén kívül esik. A felperes értelmezésében a jelen esetben ilyen mentesülésre nincs lehetőség, figyelemmel az alperes szerződösszegzésére, nem megfelelő gondosságú eljárására, amellyel okozati összefüggésben keletkezett a felperes kára. A felülvizsgálati kérelem támadta a jogerős ítélet azon megállapítását is, hogy a Kormányrendelet mellett a Ptk. általános szabályai a kárfelelősség vonatkozásában ne lennének alkalmazhatóak. A felperes szerint a speciális szabályok nem zárják ki az általános szabályok egyidejű alkalmazását, szükséges annak vizsgálata, hogy az alperes a tőle elvárható magatartást tanúsította-e vagy sem. A felperes szerint kétségbevonhatatlan, hogy az alperes felróható magatartást tanúsított, a felperes kára ezzel okozati összefüggésben keletkezett, s miután az átutalással érintett cégek az összegek visszafizetését nem tették meg, a kára nem térült meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.

A peres felek között nem vitatottan bankszámlaszerződés jött létre. A Ptk. 529. § (1) bekezdése értelmében bankszámlaszerződéssel a pénzintézet kötelezettséget vállal arra, hogy a vele szerződő fél (számlatulajdonos) rendelkezésére álló pénzeszközöket kezeli és nyilvántartja, azok terhére a szabályszerű kifizetési és átutalási megbízásokat teljesíti, a számlatulajdonost a számla javára és terhére írt összegekről, valamint a számla egyenlegéről értesíti. A felek jogviszonyára alkalmazandó a pénzforgalomról, a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus fizetési eszközökről szóló 232/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet is. A bankszámla feletti rendelkezésről ezen rendelet 5. §-a rendelkezik. Az 5. § (6) bekezdése értelmében a hitelintézet a rendelkezésre jogosult azonosítása során a tőle elvárható gondossággal köteles biztosítani, hogy a rendelkezési jogosultságot csak az arra jogosult gyakorolhassa. A korábban már részletezett felelősségi szabályokat az eljáró bíróságok helytállóan értelmezték és alkalmazták. (R. 5.§.(8)bek., 14.§.(2) bek., 17.§. (1) és (2) bek.) A 14. § (2) bekezdése értelmében a birtokos köteles a kibocsátónak vagy az általa megbízott, a szerződésben meghatározott intézménynek haladéktalanul bejelenteni, ha észlelte, hogy az elektronikus fizetési eszköz vagy a használatához szükséges személyazonosító kód vagy más hasonló azonosító adata jogosulatlan harmadik személy tudomására jutott (b/ pont), a bankszámlakivonaton, illetve a számlán jogosulatlan művelet szerepel (c/ pont). A R. 17.§. (5) bekezdés szerint a bankszámla vezetésével, illetve a számla kiállításával összefüggésben a kibocsátó és a birtokos közötti jogviszonyban felmerülő azokra a felelősségi kérdésekre, amelyek nem az elektronikus fizetési eszköz harmadik személy által történő

jogosulatlan használatával kapcsolatosak, a polgári jog általános szabályai az irányadók.

Éppen ebből a rendelkezésből nyilvánvaló, hogy a perbeli jogviszonyra a Kormányrendeletet kell elsődlegesen alkalmazni, mert a jogszabály a Ptk. általános szabályait csak abban az esetben rendeli alkalmazni, ha a felelősség kérdése nem az elektronikus fizetési eszköz harmadik személy által történő jogosulatlan használatával kapcsolatos, márpedig a jelen esetben erről van szó. Helytállónan állapították meg erre figyelemmel az eljáró bíróságok, hogy az alperes felelőssége kizárólag akkor állapítható meg a rendelkezési jog illetéktelen gyakorlásáért, ha a rendelkezési jog illetéktelen gyakorlását az alperesnek a tőle elvárható gondosság mellett fel kellett volna ismernie. Az is egyértelmű, hogy a felperes ugyan eleget tett bejelentési kötelezettségének, de erre a bejelentésre csak a kifogásolt átutalások után került sor. Egyetértett a Kúria az eljáró bíróságokkal abban, hogy az alperes állításával szemben a felperes nem tudta bizonyítani azt, hogy az alperes elmulasztotta volna a tőle elvárható gondosság gyakorlását. A kérdéses átutalások a szerződésnek megfelelő módon kerültek kezdeményezésre, az alperesnek nem volt indoka a kezdeményezett átutalások megakadályozására, megtagadására. .. tanú előadása alapján megállapítható volt: annak valószínűsége, hogy mindhárom azonosítót valaki hibátlanul használni tudja úgy, hogy az adatok nincsenek a birtokában, gyakorlatilag kizárható. Ebből okszerűen levonható az a következtetés, hogy a tranzakciókat gyakorló ismeretlen személy az azonosító adatok birtokában volt. Nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy ezek az azonosítók az alperes rendszeréből jutottak volna illetéktelen személy birtokába. Arra viszont adat van, hogy a felperes két jelszót házastársával is megismerttetett, illetve a jelszavakat a noteszájában tárolta. Ugyancsak egyetértett az eljáró bíróságok álláspontjával a Kúria abban: nem róható az alperes terhére az sem, hogy nem vizsgálódott abban a körben, hogy miért és miként oldotta fel a lekötött betéteit a felperes, illetve, hogy az átutalások miért voltak a limithatár közelében. Ezek ugyanis nem minősülnek olyan körülménynek, amelyek rendkívüli eseményre, illetéktelen használatra utalnának, az azonosítók egyidejű ismerete mellett. Ugyancsak nem jelent rendkívüli körülményt az e-mail értesítő kikapcsolása sem. Ezt a funkciót ugyanis a .. rendszeren keresztül a felhasználó (birtokos) alkalmanként szabadon kikapcsolhatja. Összességében megállapítható volt, hogy az alperes a szerződést szerződésszerűen teljesítette, melynek során a tőle elvárható gondosságot tanúsította. Az eljáró bíróságok erre figyelemmel jogszabálysértés nélkül, a bizonyítékok helyes mérlegelésével jutottak arra a következtetésre, hogy az alperes nem sértette meg a peres felek közötti szerződést, a Kormányrendelet alapján kártérítési felelőssége nem áll fenn.

Ugyancsak helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok azt, hogy a veszélyes üzemért való felelősség szabályai a jelen esetben nem alkalmazhatóak. A veszélyes üzemért való felelősség (Ptk. 345. § (1) bekezdés) a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség egyik esete, jelen esetben viszont a felelősség kérdését a peres felek szerződése alapján kell elbírálni. A felelősség kérdését a korábban már részletesen értelmezett jogszabályi rendelkezések tartalmazzák, mégpedig nem a veszélyes üzemért való felelősségre analóg módon. A kifejezett jogszabályi rendelkezéssel szemben pedig nyilvánvalóan kizárt a veszélyes üzemért való felelősség szabályainak alkalmazhatósága. Miután pedig az alperes részéről a korábbiak szerint szerződésszegés nem volt megállapítható, a Ptk. 318. és 339. §-ában foglalt általános szabályok sem alkalmazhatóak.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Kúria a pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség viselésére. A fellebbezési eljárási költséget a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján állapította meg. A megállapított összeg arányban áll az alperesi képviselőnek a felülvizsgálati eljárásban végzett tevékenységével.

Budapest, 2013. január 23.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő